
Mgr. Alena Marková, Ph.D.

Odborná asistentka

- členka [Rozšířeného kolegia děkanky FHS UK](#)
- zástupce FHS UK v [Radě vysokých škol \(RVŠ\)](#) (delegátka ve Sněmu a členka Komise pro strategie a rozvoj ve vysokém školství a Komise pro vědeckou činnost)

Kontakty a konzultační hodiny:

viz [SIS](#)

Vyučované předměty:

viz [SIS](#)

ORCID ID: 0000-0002-8906-1242

SCOPUS ID: 57208304255

Web of Science Researcher ID: W-7443-2018

Odborné zaměření

Moderní a současné dějiny Střední a Východní Evropy, nacionalismus a formování moderního národa, národní hnutí, neonacionalismus a národní emancipace, národní identita a její formování, sovětská národnostní politika, dějiny SSSR a nástupnických států.

Další oblasti výzkumu: post-socialistická transformace zemí bývalého východního bloku a její sociální, politické, kulturní a další aspekty, language planning a language policy nástupnických států bývalého SSSR, totalitarismus a post-totalitní společnost, socialismus, národní identita a státní ideologie, současné dějiny států bývalého východního bloku, každodennost socialismu, komunismus, ideologie a propaganda, kolektivní paměť a historické vědomí, metodologie historie.

Vzdělání:

- **2007-2011 Ph.D.**
Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, disertační práce „*Bělorusizační epizoda*“ v procesu formování běloruského národa, vedoucí školitel prof. PhDr. Miroslav Hroch, DrSc.
- **2005-2007 Mgr., *summa cum laude***
navazující magisterský obor Obecná antropologie – Integrální studium člověka, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze
- **2001-2005 Bc., *summa cum laude***
obor Studium humanitní vzdělanosti, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze
- **2000-2001 Certifikát ÚJOP UK**
Ústav jazykové a odborné přípravy Univerzity Karlovy v Praze (ÚJOP Poděbrady)
- **1995-1999 MA Economics**
obor Mezinárodní ekonomické vztahy, Fakulta mezinárodních vztahů Minské vysoké školy managementu (od roku 2015 Minská Inovační Univerzita), Bělorusko

Ocenění:

- Cena za nejlepší odbornou historickou monografii v oblasti běloruských studií za rok 2016 (Marková, A., *Šliach da saviackaj nacyji. Palityka bielarusizacyji, 1924-1929*, Minsk: BHA, 2016) dle odborné poroty 7. Mezinárodního kongresu běloruských studií, Varšava, říjen roku 2017 <https://fhs.cuni.cz/FHS-1002.html?news=4730&locale=cz>

Výzkumné projekty a granty

- **2024** Specifický vysokoškolský výzkum Univerzity Karlovy (SVV-260 738, prodloužen na rok 2024), projekt *Rewriting the History: Changing the Reading of the Past*, hlavní řešitelka
- **2023** Specifický vysokoškolský výzkum Univerzity Karlovy (SVV-260 738), projekt *Válka v humanitních vědách a její přehodnocení*, hlavní řešitelka.

- **2020** The 4EU+ European Universities Alliance (4EU+Alliance), Charles University Minigrants 2020, projekt 52A *Eastern Europe from the Post-Socialist Perspective: Changes and Challenges* (ve spolupráci s Univerzitou ve Varšavě, Univerzitou v Milaně a Univerzitou v Heidelbergu), Flagship2, hlavní řešitelka a vedoucí mezinárodního vzdělávacího a výzkumného týmu
- **2019** Specifický vysokoškolský výzkum Univerzity Karlovy (SVV-260 485), projekt *Sociální procesy, události a dějinné zlomy pohledem historické sociologie*, hlavní řešitelka
- **2018-2021** Grantová agentura České republiky (GAČR 18-18108S), *Neobělorusizační procesy v postsovětském Bělorusku období státní nezávislosti (1990-1995)*, hlavní řešitelka
- **2012** Specifický vysokoškolský výzkum Univerzity Karlovy (SVV), projekt *Aktuální badatelská témata euro-asijského prostoru v perspektivě historické politiky*, spoluřešitelka
- **2010** Specifický vysokoškolský výzkum Univerzity Karlovy (SVV-206 705), projekt *Kulturní vzorce a menšinové sociální praxe v středoevropské moderní historii*, SVV FHS UK, spoluřešitelka
- **2006** Program transformační spolupráce ČR Ministerstva zahraničních věcí České republiky (TRANS - 12/0306/BY/FHS), projekt *Vědecká konference Cesty k národnímu obrození: běloruský a český model*, hlavní řešitelka

Stipendia:

- **2000-2007** Vládní stipendistka programu *Stipendia Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu studia cizinců na veřejných vysokých školách v České republice na základě mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázaná, nebo usnesení vlády České republiky*

Expertní a odborná činnost pro Horizon2020 a Horizon Europe Programme

Odborná, poradní a expertní činnost v rámci Horizon Europe Programme (CL2 Culture, creativity and Inclusive Society configuration) 9. rámcového programu pro výzkum a inovace Komise pro výzkum a inovace EU:

- **2021 – dosud**, reprezentantka (národní expertka) Horizon Europe Programme (výbor Culture, creativity and Inclusive Society configuration) Komise pro výzkum a inovace EU (Research and Innovation European Commission EU) za Českou republiku (ve spolupráci s MŠMT ČR); [Horizon Europe Programme](#)
- **2021 – dosud**, členka odborné poradní skupiny pro rámcový program EU Horizont Evropa, klastr 2 „Kultura, kreativita a inkluzivní společnost“, MŠMT ČR

Hodnotitelská a expertní činnost v rámci Horizon2020 8. rámcového programu pro výzkum a inovace Komise pro výzkum a inovace EU:

- **2017 – 2018**, expertka a zpravodajka (Expert Evaluator and Rapporteur) programu [Horizon2020](#), Marie Skłodowska-Curie Actions Individual Fellowships programme (H2020-MSCA-IF-2017, H2020-MSCA-IF-2018), sekce Social Sciences and Humanities (SOC), rámcový program pro výzkum a inovace EU.

Expertní a hodnotitelská činnost

Expertní činnost pro Národní konvent o Evropské unii Úřadu vlády České republiky:

- **2021 – dosud**, členka diskuzní platformy Národního konventu o Evropské unii Odboru komunikace o evropských záležitostech Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády České republiky.

Hodnotitelská činnost:

- **únor 2019 – dosud**, hodnotitelka (recenzentka) vybraných výsledků výzkumu, vývoje a inovací podle Metodiky hodnocení výzkumných organizací a programů účelové podpory VaVal (M17+).

Členství v odborných komisích a porotách:

- **2021 – dosud**, členka výběrové komise k dotačnímu programu Podpora vzdělávání národnostních menšin MŠMT ČR.
- **2021 – dosud**, členka odborné poroty pro hodnocení přihlášených knih do Ceny Miroslava Ivanova
- **2020 – dosud**, členka poroty pro hodnocení přihlášených knih do literárních cen Egona Ervína Kische

Redakční činnost

- **2024 – dosud**, členka akademické redakční rady [The Journal of Belarusian Studies](#) (Brill/Ferdinand Schöningh Publishing)
- **2022 – dosud**, členka redakční rady *Studia Białorusnistyczne* (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Polsko)
- **2018 – 2024**, výkonná redaktorka *The Journal of Belarusian Studies* (Brill/Ferdinand Schöningh Publishing), recenzovaného odborného (double-blind peer-reviewed) časopisu zaměřeného na běloruská studia a indexovaného ve SCOPUSu, EBSCO, ERIH PLUS a dalších databázích

Publikační činnost

Monografie:

- Marková, A., *The Path to a Soviet Nation. The Policy of Belarusization*, Paderborn: Brill Schöningh, 2021, -p. 295, ISBN 978-3-506-79181-8.
- Marková, A. – Sahanovič, H. – Šybieka, Z., *Dějiny Běloruska* [History of Belarus], Praha: Nakladatelství lidové noviny, 2021, -s. 280, ISBN 978-80-7422-667-0.

- Marková, A., *Šliach da savietskaj nacyji. Palityka bielaruszacyji, 1924-1929* [The Road Toward Soviet Nation. Nationality Policy of Belarussization, 1924-1929], série *Biblijateka časopisa „Bielaruskí historyčny ahliad“* [series Library of the Belarusian Historical Review], Minsk: BHA, 2016, -s. 324, ISBN 978-985-7140-36-7
- Marková, A., *Sovětská běloruszace jako cesta k národu: iluze nebo realita?* Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2012, -s. 261, ISBN 978-80-7422-230-6

Edice:

- Marková, A. – Kuznetcova, M. (eds.), *Memory of Central and Eastern Europe. Past Traumas. Present Challenges. Future Horizons.* Prague: Karolinum Press, 2023, -p. 228, ISBN 978-80-246-4085-3 (e-book).
- Ivanova, A. – Tuček, J. (eds.), *Cesty k národnímu obrození: běloruský a český model*, Praha: UK FHS, 2006, - s. 415, ISBN 80-239-8444-6

Kapitoly v kolektivních monografiích:

- Marková, A., „*Bielaruskaja sialianska-rabočaja hramada vačyma poľskich specslužba?*” [Belarusian Political Organization “Hramada” in the Documents of the Polish Secret Service], in: S. Kawalou – R. Radzik – M. Sajewicz (eds.), *Polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie i językowe*, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010, s. 67-79.

Peer reviewed publikace (výběr):

- Marková, A., „*Society and Language: Debates Surrounding the National Language in Belarusian Society at the Beginning of the 1990s*”, in: *Historická sociologie*, Vol. 14, Issue 2, 2022 [WoS, Scopus], s. 27-48.
- Marková, A., „*Namienklaturnyja elity i novyja vykliki bielaruskaha hramadstva kanca 1980-ch hh.*” [Old Nomenclature Elites and New Changes and Challenges of Belarusian Society of the late 1980s], in: Kachano?ski, A. H. (eds.), *Bielaruš u epochu heapalityčnych i sacyjalnych zručha? novaha i naviejšaha času*, Minsk: BDU, 2019, s. 307-310.
- Marková, A., „*Institutional Historical Memory and History in Post-Soviet Belarus*”, in: *The Journal of Belarusian Studies*, Vol. 9, Issue 1, 2019 [SCOPUS], pp. 51-73.
- Marková, A., „*Language, Identity, and Nation: Special Case of Belarusian State- and Nation Formation*”, in: *The Journal of Belarusian Studies*, Vol. 8, issue 3, 2018, [SCOPUS] pp. 25-39.
- Marková, A., „*Bielaruskaja mova. lingua non grata. Ahitacyja za bielaruskuju movu na viescy padčas bielaruszacyji*” [Belarusian Language as a Lingua Non Grata. Promotion of Belarusian Language in the Belarusian Countryside during the Nationality Policy of Belarussization], in: *Rossijskie i slavjanskije issledovania*, Sv. 11, listopad, 2016, s. 350-358.
- Marková, A., „*Pakarač šmierccju nielha zlitavacca: bielaruskí nacyjanalizm u dasledvanni Pera Andersa Rudlinga*” [Critical Notes on Belarusian Nationalism in the Study of Per Anders Rudling], in: *Bielaruskí historyčny ahliad*, Sv. 23, č. 1-2 (44-45), 2016, s. 167-190.
- Marková, A., „*Historyčnaja šviadomašč jak pradmiat samarefleksii ? češskaj historyjahrafii*” [Historical Consciousness in the Mirror of Czech Historiography: Reflections], in: *Bielaruskí historyčny ahliad*, d. 19, sv. 1-2 (36-37), 2012, s. 180-211.
- Marková, A., „*The Belarusians as a Nation? The Belarussization Episode of the 1920s and the Issue of National Identity*”, in: Kazakievič, A. (eds.), *The First International Congress of Belarusian Studies. Working Papers*. Vol. 1(2012), Kaunas: Vytautas Magnus University Press, 2011, s. 171-175.
- Marková, A., „*Škoľnaja asnova vychavannia nacyjanaľnaj samašviadomašci ? BSSR. Pytannje nacyjanaľnaj identyčnašci ? padručnikach 20-ch h. XX st.*” [The Public Schools' Groundwork of a National Identity in BSSR. The Model of a National Identity on Textbooks Pages in the 1920s.], in: *Bielaruskí historyčny ahliad*, d. 17, sv. 1-2 (32-33), 2010, s. 155-193.
- Marková, A., „*Stav zeměděľství a postavení roľnictva na území západního Běloruska během 20. let 20. století*”, in: *Lidé města*, č. 3, 2009, s. 398-417.

Popularizační publikace:

- Marková, A., „*Kulatý stůl: Třicet let od rozpadu Sovětského svazu*”, in: *Mezinárodní politika*, N3, 2021, s. 6-9.
- Marková, A., „*Nowe szanse dla nauki?*”, in: *Newsletter Niemieckiego Instytutu Historycznego*, Vol. 3, 2020, s.14-15 https://www.dhi.waw.pl/fileadmin/benutzerdaten/dhi-waw-pl/bilder/Newsletter/Newsletter_PL/DHI_Newsletter_203_PL_web.pdf
- Marková, A., „*Proč českoslovenští soudruzi protestují?*” Pražské jaro a jeho odezvy v běloruské sovětské společnosti”, in: *Dějiny a současnost*, 9/2020, s.18-20.

Recenze (výběr):

- Marková, A., Andrew Sloin, „*The Jewish Revolution in Belorussia: Economy, Race, and Bolshevik Power*”, Bloomington, Indianapolis: Indiana University Press, 2017, in: *Ab Imperio*, N4, 2018, s. 362-367.
- Marková, A., Per Anders Rudling, „*The Rise and Fall of Belarusian Nationalism, 1906-1931*”, Pittsburgh: University of Pittsburgh Press, 2015, in: *Ab Imperio*, N4, 2016, s. 269-283.
- Marková, A., Ivan Pfaff, „*Francie a Čechy v Evropě národních států. Francouzská politika F. L. Riegra 1867-1878*”, Praha: Euroslavika, 2013, in: *Historická sociologie*, č. 1, 2014, s. 139-141.

Konference, workshopy

Pořádání mezinárodních konferencí a letních škol (od roku 2019):

- **2024** *Rewriting the History: Changing the Reading of the Past*, 13.-15. června 2024, Univerzita Karlova, Praha, hlavní řešitelka, <http://rewriting.conference2024.tilda.ws/>, <https://fhs.cuni.cz/FHS-1001.html?event=27925&locale=cz>
- **2024** *The 9th Annual Belarusian Studies in the 21st Century Conference*, 26.-27. dubna 2024, Univerzita Karlova, UCL School for Slavonic and East European Studies, Londýn (členka organizačního výboru).
- **2023** *Rethinking War in the Humanities*, 22.-24. června 2023, Univerzita Karlova, Praha, hlavní řešitelka, <http://war.conference2023.tilda.ws/>
- **2023** *The 8th Annual Belarusian Studies in the 21st Century Conference*, 28.-29. dubna 2023, Univerzita Karlova, UCL School for Slavonic and East European Studies, Londýn (členka organizačního výboru a moderátorka History Panel), <https://www.youtube.com/watch?v=PVr2K4HI09k&list=PLw4dsUmSAsT4JCdBoVgwzB13ppnymx1cq&index=1>
- **2022** *The 7th Annual Belarusian Studies in the 21st Century Conference*, 18.-19. února 2022, UCL School for Slavonic and East European Studies, Londýn (členka organizačního výboru a moderátorka panelu Society and politics).
- **2021** *Zmiana perspektywy: Białoruś jako przestrzeń wymiany. Warsztaty poświęcone nowej koncepcji historii Białorusi*, 22.–23. listopadu 2021, Deutsches Historisches Institut, Ústav historie Tadeusza Manteuffla Polské akademie věd, Varšava (členka organizačního výboru, účastnice a moderátorka Syntetizující historii Białorusi).
- **2021** *Memory in Central and Eastern Europe. Past traumas, present challenges, future horizons*, 10.-12. června 2021, Univerzita Karlova, Praha, hlavní řešitelka
- **2021** *The 6th Annual Belarusian Studies in the 21st Century Conference*, 19.-20. února 2021, UCL School for Slavonic and East European Studies, Londýn (členka organizačního výboru a moderátorka panelu History). <https://www.youtube.com/watch?v=1CiQtJsRulo&list=PLw4dsUmSAsT6oeiDYqNbclSAr34I4tbSI&index=5>
- **2020** *Eastern Europe from the Post-Socialist Perspective: Changes and Challenges*, interdisciplinární letní škola (projekt 4EU+Alliance), 24.-28. srpna 2020, Univerzita Karlova, Praha, hlavní řešitelka
- **2020** *The 5th Annual Belarusian Studies in the 21st Century Conference*, 21.-22. února 2020, UCL School for Slavonic and East European Studies, Londýn (členka organizačního výboru)
- **2019** *Sociální procesy, události a dějinné zlomy pohledem historické sociologie*, 14.-15. června 2019, Univerzita Karlova, Praha (hlavní řešitelka)

Pořádání workshopů a přednáškových cyklů:

- **2020 - dosud** Specializovaný workshop pro Mgr a PhD studenty FHS UK, Akademického centra Borise Němcova pro výzkum Ruska a Ústavu Východoevropských studií FF UK k napsání a podání projektu GAUK, vždy v říjnu (od roku 2020 až dosud)
- **2021** BASEES Postgraduate Workshop: Using archives and research libraries in Eastern Europe and the former Soviet Union, breakout session Ukraine – Belarus, online, 8. prosince 2021, BASEES, Velká Británie.
- **2021** Problémy psaní národních dějin: objektivita, konstrukce a narace, online, 6. května 2021, ÚVES FF UK.
- **2020** *How Memory of Famine and Banderivets Movement is Shaped Today? Examples in Politics, Memorial Strategies, Movies and Literature*, workshop v rámci letní školy *Eastern Europe from the Post-Socialist Perspective: Changes and Challenges*, projekt 4EU+Alliance, Charles University Minigrants 2020, 4EU+/20/F2/14, 24. srpna 2020, Filosofická fakulta a Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy
- **2020** *Reading&Writing in Humanities*, workshop pro PhD a Mgr studenty v rámci letní školy *Eastern Europe from the Post-Socialist Perspective: Changes and Challenges*, projekt 4EU+Alliance, Charles University Minigrants 2020, 4EU+/20/F2/14, 28. srpna 2020, Filosofická fakulta a Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy
- **2020** *The contested memory: Can there may be a historical truth established by law? Some sensitive issues in Central and Eastern Europe in the context of the European Parliament Resolution "On the importance of European remembrance for the future of Europe"*, workshop v rámci letní školy *Eastern Europe from the Post-Socialist Perspective: Changes and Challenges*, projekt 4EU+Alliance, Charles University Minigrants 2020, 4EU+/20/F2/14, 27. srpna 2020, Filosofická fakulta a Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy.
- **2019** *Čas a prostor jako rámce pro výzkum paměti a makrosociologickou analýzu*, workshop v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF), projekt *International Mobility of Charles University Research Workers* (CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_027/0008495), 26. března 2019, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy.
- **2017 - 2023** Organizátorka a garantka přednáškového cyklu *Historicko-sociologické konfrontace*, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, <https://hiso.fhs.cuni.cz/HISOENG-45.html>

Vystoupení a veřejné debaty

Vystoupení jako keynote speaker:

- "How can regional cooperation stimulate production of new epistemologies?", závěrečný keynote projev v rámci pracovní skupiny, *The Decolonization of Education and Research in Belarus and Ukraine: Theoretical Challenges and Practical Tasks*, 28.-30. září 2023, European Humanities University, Vilnius
- "Nation-Building Processes after 1918 in Belarus: Three Waves of National Emancipation", veřejné debaty *The Emergence of New States in Eastern Europe after the First World War: Lessons for all of Europe* (TENSE) pořádané Výkonnou agenturou pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast EU (EACEA) v rámci programu Europe for Citizens programme, 25. dubna 2019, Centrum Czesława Miłosze Univerzity Vitolda Velikého, Kaunas.

- „Belarusian State- and Nation-formation: from Polatsk Principality to Independent Belarus“, *The Third Annual Belarusian Studies in the 21st Century Conference*, 23. března 2018, University College London, School of Slavonic and East European Studies (UCL SSEES), Londýn.
- „Činnost Běloruského vědecko-výzkumného ústavu vzdělání Ministerstva školství Běloruska ve věci vytvoření nové národní koncepce vzdělání (1990-1995)“ (v ruštině), mezinárodní konference *Formování běloruské státnosti v podmínkách geopolitických změn 20. století*, 29.-30. listopadu 2018, Běloruská státní univerzita, Minsk.

Zvaná vystoupení:

- „Národní identita a státní symboly dnešního Běloruska“, veřejná přednáška, 11. listopadu 2020, Asociace učitelů občanské výchovy a společenských věd, DOX, Praha. https://www.youtube.com/watch?v=gNpLs_XONIs&feature=youtu.be
- Veřejný projev „Bělorusko na rozcestí“, téma Rizika v regionu: Bělorusko, Mezinárodní symposium Demokracie v 21. století: Krize nebo příležitost? 12. září 2020, Praha <https://symposium.ih21.org/en/program> ; https://www.youtube.com/watch?v=ktrZveS_Kok&t=1s&fbclid=IwAR0beT1ilt6bP5lj_IsuRgQCU1A2rH-IWH_NHEOI8zATBlda-tq6P0briQ8
- „Ethnic or Civic? Nation and Identity-formation in Post-Soviet Belarus“, mezinárodní letní škola „Eastern Europe from the Post-Socialist Perspective: Changes and Challenges“, 24. srpna 2020, Univerzita Karlova, Praha <http://prague.summer.school.tilda.ws/>
- „The Post-soviet National Revival: Belarusian case“, 4. června 2019, Giessener Zentrum Östliches Europa, Univerzita Justus-Liebig v Giessenu, Německo.
- „Neo-Belarusization and the New Wave of National Emancipation in Post-soviet Belarus, 1990-1995“, 28. února 2019, University of Winchester, UK.
- „Národní mýtus, ideologie a propaganda: Husitské hnutí a proměny jeho interpretace v průběhu českých dějin 20.-21. století“, vzorová přednáška, 9. ledna 2019, Gymnázium Příbram, ČR.
- Série odborných přednášek „Otázky běloruské národní identity“ (v ruštině), říjen-listopad 2017, Běloruská státní univerzita, Minsk, Bělorusko.
- Série odborných přednášek „Teoretický a metodologický rámec studia národnostní politiky bělorusizace“ (v ruštině), září 2016, Běloruská státní univerzita, Minsk, Bělorusko.

Veřejné diskuse a debaty:

- Forum „Lublińska Čtyřka“ (Forum of Lithuanian, Polish, Ukrainian and democratic Belarusian intellectuals the ‘Lublin Four’), účast v panelu „Historical Narratives at War“, Ústav dějin Litvy (Lithuanian Institute of History) ve spolupráci s MZV Litvy, 5.-7. října 2023, Vilnius, Litva.
- „30 Years after the Collapse of the USSR from the perspective of Warsaw“, veřejná debata, 6.-7. prosince 2022, Centrum Východoevropských studií, Varšavská Univerzita ve spolupráci s MZV Polska.
- CBEEES Annual Conference 2022, Pre-conference Keynote Roundtable „Reconsidering East European Studies: Potentials, Limitations and (Ab)Uses“, 30. listopadu 2022, Centre for Baltic and East European Studies, Söderström University, Stockholm, Švédsko.
- „Czwórka Lubelska: II Forum intelektualistów, polityków i działaczy z Polski, Litwy, Białorusi i Ukrainy“, mezinárodní veřejná debata, 28. listopadu 2022, Centrum Východoevropských studií, Varšavská Univerzita ve spolupráci s MZV Polska, https://www.youtube.com/watch?v=haf7SF_J7CI
- „Běloruští exulanti ve střední a východní Evropě po roce 2020“, účast v diskusi a moderování panelu „Belarusian exiles, politics, and democracy“, CEFRES workshop, 19. května 2022, CEFRES, Praha.
- Mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět, veřejná debata s žáky a studenty ZŠ Libchavy, ZŠ Třebovská, VOŠ a SŠZS Ústí nad Orlicí a Střední škola Uměleckoprůmyslová Ústí nad Orlicí, 27. dubna 2022, Ústí nad Orlicí
- „Scholars and institutions facing powers“, moderování panelu a účast v diskusi, CEFRES 30th Anniversary International Conference (Part 2) Is academic freedom a freedom of all, 25.–26. listopadu 2021, CEFRES, Praha.
- „Identity Dispute. Do Belarusians Need a National Identity?“, veřejná debata, 9. července 2021, 17th Warsaw East European Conference “Year of Belarusian Changes“, 8.–9. července 2021, <https://www.youtube.com/watch?v=kKVvaYrKbqqI>
- „Current Events in Belarus“, seminář a diskuse pořádané European Society of the London School of Economics, online, 26. listopadu 2020.
- „Uduší násilí policejních složek současné protesty?“, veřejná debata, 25. listopadu 2020, SIMS - Studentská samospráva IMS FSV UK, Praha.
- Veřejná debata „Dnešní Bělorusko v souvislostech“, Asociace učitelů občanské výchovy a společenských věd, 11. listopadu 2020, DOX, Praha.
- „Dnešní Bělorusko v souvislostech“, veřejná diskuse s Liborem Dvořákem a Petruškou Šustrovou, 30. září 2020, Centrum PANT, Ostrava.
- „Anger in Belarus: Cross Perspectives on an Unexpected Unrest“, seminář/webinář CEFRES, 16. září 2020, https://www.youtube.com/watch?v=IB_HUjuD5Ns&t=1s
- „Bělorusko: riziko v regionu“, veřejná debata s ministrem zahraničních věcí ČR Tomášem Petříčkem, Ph.D., 12. září 2020, Mezinárodní symposium „Demokracie v 21. století: Krize nebo příležitost?“, Praha. https://www.youtube.com/watch?v=ktrZveS_Kok&t=1s&fbclid=IwAR0beT1ilt6bP5lj_IsuRgQCU1A2rH-IWH_NHEOI8zATBlda-tq6P0briQ8

Příspěvky na konferencích (výběr):

- „Decolonization, de-Sovietization and nation-building of the Belarusian national education during period of the national emancipation (1990-1994/95): experience, evaluation and (un)learned lessons?“ (v běloruštině), Decolonization of Education and Research in Belarus and Ukraine: Theoretical Challenges and Practical Tasks, 28.-30. září 2023, Evropská Humanitní Univerzita ve spolupráci s Ukrainian Catholic University (Lviv, Ukrajina) a Karlovou Univerzitou, Vilnius, Litva
- „Whose Vilnius? Historical-legal reasoning behind territorial claims and the Soviet legacy“, 8th Annual Belarusian Studies in the 21st Century Conference, 28.-29. dubna, 2023, UCL SSEES, Londýn, <https://www.youtube.com/watch?v=PvR2K4HI09k&list=PLw4dsUmSAsT4JCdBoVgwzB13ppnymx1cq&index=1&t=139s>
- „Možnosti a limity archivního výzkumu v rámci digitalizace archivních pramenů“, workshop Digital Humanities, MÚA AV ČR ve spolupráci s Massachusetts Institute of Technology, USA, Praha, MÚA AV ČR, 3. ledna 2023.
- „The Politics of Funding and Eastern European Studies: the Present Situation and the Future Development“, CBEES Annual Conference 2022 Where are we now? Perspectives on East European Area Studies today, 1.-2. prosince 2022, Södertörn University, Stockholm, Švédsko.
- „Results of the Soviet Belarusization: 1924-1929“, Im Schatten der Sowjetunion: Belarus im 20. Jahrhundert, 10.-13. listopadu 2022, Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde e.V., Forum für historische Belarus-Forschung, Berlín, Německo.
- „Rola języka białoruskiego w odrodzeniu narodowym lat 90. XX wieku“ (v běloruštině), VII Mezinárodní vědecká konference Białoruska droga do niepodległości. W 30 rocznicę niepodległości Republiki Białoruś, 26.-27. listopadu 2021, CSB SEW Varšavské Univerzity, Varšava.
- „Syntetyzując historię Białorusi“ (v běloruštině), Zmiana perspektywy: Białoruś jako przestrzeń wymiany. Warsztaty poświęcone nowej koncepcji historii Białorusi, 22–23. listopadu 2021, Deutsches Historisches Institut, Ústav historie Tadeusza Manteuffla Polské akademie věd, Varšava.
- „Metodologické diskuse ve výzkumu politiky bělorusizace“ (v běloruštině), Rižská mírová smlouva roku 1921 a osudy národů Východní a Střední Evropy, 26. března 2021, Běloruská státní univerzita, Minsk.
- „Struggle for the Belarusian Language during the 1990s“, 6th Annual "Belarusian Studies in the 21st Century" Conference, 18.-19. února 2021, UCL SSEES, Londýn.
- „Old nomenclature elites and new changes and challenges of 1990s.“, 8. Mezinárodní kongres běloruských studií, 27.-29. září 2019, Vilnius, Litva.
- „National Emancipation and Post-soviet Belarussization of 1990s“, 4th Annual "Belarusian Studies in the 21st Century" Conference, 29. března 2019, UCL SSEES, Londýn.

Pedagogická činnost

- Školitelka Visegrad Scholarship Program 2019, postgraduální projekt Denunciation as a Tool of Social Control during Czechoslovak Normalization (1968-1989) (Maryna Laurynovich)

Obhájených prací (k 25.09.2024):

- doktorských (1), magisterských (19) a bakalářských (6).

Výstupy v mediích (výběr)

- Alena Marková, expertní komentář pro iROZHLAS, „Z prvních dam opozice její lídryně. Navalná jde ve stopách Cichanouské a šíří odkaz zavražděného muže“, 29.02.2024: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/z-prvnich-dam-opozice-jejli-lidryne-navalna-jde-ve-stopach-cichanouske-a-siri_2402290625_nel
- Alena Marková, „Ci byla bielarusizacyja pačatku 90-ch hvalto?naju?“ [Whether Was the Belarusization of the '90s Violent?] video podcast se Siarhiejem Ablamiejkej na kanálu *Historyja na Svabodzie*, 8.03.2023, RFEFL/Radio Free Europe: https://www.youtube.com/watch?v=Msk_g3Xt_Xc&t=7s
- Alena Marková, „Čechija nas udivila“ [Czechia that has surprised us], podcast se Sciapanem Pucila (NEXTA), 16. 2. 2023: https://www.youtube.com/watch?v=_GqI83aNDYU
- Alena Marková, Ženy ve vědě, spot Univerzity Karlovy: <https://www.facebook.com/UniverzitaKarlova/videos/625759678514826>
- Alena Marková, „Historička Marková: V Bělorusku zavládla normalizace“, rozhovor s Helenou Zdráhalovou, *Forum*, Magazín Univerzity Karlovy, číslo 57, 2/2022, s. 20-23 <https://www.ukforum.cz/rubriky/academia/8321-historicka-v-belorusku-nastoupila-normalizace>
- Alena Marková, „Ženy-vědkyně: Věda nás baví, ale chceme cítit podporu“, Pavla Hubálková, 11.02.2022, *Forum*, Magazín Univerzity Karlovy, <https://www.ukforum.cz/rubriky/veda/8267-zeny-vedkyne-veda-nas-bavi-ale-chceme-podporu>
- Alena Marková, „Doktar historyji Alena Marková: čviedžanni, što ? 90-ja hady miela miesca hvalto?naja bielarusizacyja, nie adpaviadajuć sapra?dnašci“ [Dr. Alena Markova: Assertions that Coercive Belarusization Occurred in the '90s Are not Consistent with Reality], rozhovor s Siarhiejem Ablamiejkej, 26.01.2022, RFEFL/Radio Free Europe: <https://www.svaboda.org/a/31671028.html?fbclid=IwAR0erry36t0mLmq1jcox3fXUvfB4Hngzz7OhSj7GTw5wdqE63i4EBzzljnc>
- Alena Marková na *Českém rozhlasě Plus*, „Dějiny Běloruska. Jak se rodil stát, který je dnes poslední evropskou diktaturou“, rozhovor s Liborem Dvořákem, 16.11.2021, <https://plus.rozhlas.cz/dejiny-beloruska-jak-se-rodil-stat-ktery-je-dnes-posledni-evropskou-diktaturou-8620153?fbclid=IwAR3G8oLVytF-1ZC4-ro4RSLskBXwwwQ0mEPurYWxkYuZLPbD3A6i6Hplldo>

- Alena Marková, „Běloruština je módní, většina lidí ale radši mluví rusky“, in: Dražanová, A. – Šupová, T., *Bělorusko na cestě ke svobodě*, Praha: KNIHA ZLIN, 2021, s. 130-146.
- Alena Marková, komentář k „Dějínám Běloruska“ na *Českém rozhlasě Plus, Odpolední Plus*, od 16.23 min, 16.09.2021: <https://www.mujozhlaz.cz/zive/plus>
- Alena Marková: „Jak bez prymusu vijarnuč bielaruskuju movu. Razbirajemsia s dasliednicaj mo?naje palityki“ [How to Revitalize and Promote the Belarusian Language. Interview with Language Policy Researcher Alena Marková], interview with Dmitry Hurnevič, 14.05.2021, RFEFL/Radio Free Europe: <https://www.svaboda.org/a/31255378.html>
video podcast: <https://www.youtube.com/watch?v=LdvbSJyL2fA>
- Alena Marková: „Biely rytier s dvojkřížom na štíte. Aká je minulosť Bieloruska?“, rozhovor s Jaroslavem Valentem pro podcast *Dějiny a rozhovor pro SME Historická revue*, 4.10.2020: <https://domov.sme.sk/c/22500943/bojovali-za-svoj-jazyk-a-kulturu-dnes-bielorusi-bojuju-za-slobodu.html?ref=trz>
- Alena Marková: „Nejsme bratři Ruska, lišíme se v mnohém. Historička vysvětluje, kdo jsou Bělorusové“, rozhovor s Petrou Procházkovou, *DeníkN*, 24.09.2020: <https://denikn.cz/423924/nejsme-bratři-ruska-lisime-se-v-mnohem-historicka-vysvetluje-kdo-jsou-belorusove/?fbclid=IwAR279SD2pcXgKR-pgGb8oTU-GiiyMhEdVWLuNFxQ06yOqxnoiJ1roRw3o>
- Alena Marková: „Běloruská policie zatýká i ženy na okraji davu, aby je ostatní nestihli bránit“, podcast Společná řeč *Institutu H21*, rozhovor s Vojtěchem Šrámkem, 15.09.2020: <https://youtu.be/k3X2in97Aqs>
- Alena Marková na Radiu Wave, Český rozhlas: „V Bělorusku protestuje celá společnost, k destrukci státního systému je ale ještě daleko“, rozhovor s Jadou Petříkem, 27.08.2020: <https://wave.rozhlas.cz/v-belorusku-protestuje-cela-spolecnost-k-destrukci-statniho-systemu-je-ale-jeste-8281251>
- Alena Marková: „Doktar historyji Alena Markava pra lios bielaruskaj movy: punktu nieviartannia niama“ [Dr Alena Marková about the future of Belarusian language: the point of no return hasn't been passed], interview with Siarhiey Ablamiejka, 25.01.2020, RFEFL/Radio Free Europe: <https://www.svaboda.org/a/30395458.html>
- „Marková, Stuzynskaja, Sieviaryniec: U kaho rykašetam trapila stalinskaja kulia. Stvarajem spis bielaruskich žančyn HULAHu“ [Marková, Stuzynskaja, Sieviaryniec: Silent Victims of GULAG: How Stalin's bullets devastated victims' wives], 30.10.2019, RFEFL/Radio Free Europe: https://www.svaboda.org/a/30244092.html?fbclid=IwAR1TRwNihAwR7jARx4dd937J_z6H4gQdC_Ky1dmT6NJJHT1S4N859Qt21c
- Alena Marková na Belsat TV, pořad „Intermarium: Bielaruskaja mova: historyja zdrady“ [Intermarium: Belarusian Language: A Story of Betrayal], veřejná debata, expertní názor, 22.09.2019: <https://belsat.eu/programs/belaruskajama-mova-gistoryya-zdrady/>
- Alena Marková: „U archive pabačyla tony listo? za bielaruskuju movu“ [National Archive's Hidden Treasures: Thousands of Letters for Supporting of the Belarusian Language of 1990s], rozhovor s Hannou So?š, 3.06.2019, RFEFL/Radio Free Europe: <https://www.svaboda.org/a/29978422.html>
- Alena Marková: „Jak historyk Aliena Markava peraasenso?vaje bielarusizacyju 90-ch“ [Rethinking Belarusization of 1990s], rozhovor s Hannou So?š, 18.05.2018, RFEFL/Radio Free Europe: <https://www.svaboda.org/a/29231901.html>
- Alena Marková na Českém rozhlasu Plus: „Mezi námi“, rozhovor s Alenou Kovářovou, 16.12.2017, od 7.37: <http://prehravac.rozhlas.cz/audio/3961643#.WkoI9X7Xzi0.facebook>
- „Marková, Paryžaskaja i Stuzynskaja pra žančyn u padručnikach historyji: mastački i pišmiennicy zahinuli na kuchni.“ [Marková, Paryžackaja and Stuzynskaja: Women in History Textbooks], 13.12.2017, RFEFL/Radio Free Europe: <https://www.svaboda.org/a/28913591.html>
- Alena Marková: „Historička Alena Marková: Běloruská věda jiné názory nepřipouští“, rozhovor s Helenou Zdráhalovou, 23.11.2017, I-Forum, online magazín Univerzity Karlovy: <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16235.html>
- „Marková, Lukašuk, Drakachrust: Stahoddzie rasiejskaj revaljucyji i Bielarus“ [Marková, Lukašuk, Drakachrust: Anniversary of the Russian Revolution and Belarus], veřejná debata, 4.11.2017, RFEFL/Radio Free Europe: <https://www.svaboda.org/a/28831521.html>
- „Marková, Kuľ-Sialvierstava and Berger: Ci bylo apra?dana zabojsťva Kube i Hajdrycha?“ [Marková, Kuľ-Sialvierstava and Berger: Assassination of Kube and Heydrich: No Matter the Cost?], 10.05.2017, RFEFL/Radio Free Europe: <https://www.svaboda.org/a/28451979.html>
- Alena Marková: „Niezvyčajnaja niazlomnašč bielarusizacyji daje nadzieju, što nia ?sie stračana“ [There is Always Hope for National Language], rozhovor se Siarhiejem Šupou, 7.2.2017, RFEFL/Radio Free Europe: <http://www.svaboda.org/a/28294767.html>